

Leo Lindell seilasi vuosikymmeniä Luotsille meri on tuttu kumppani

Purjealus Nimrod.

Pojat ottavat aurinkoa.

Tapani Hannonen

Kokkolalainen luotsi Leo Lindell ei ole päässyt merestä eroon, vaikka jalkin eläkkeelle jo kusi-toisista vuotia sitten. Lindell asuu vaimonsa kanssa omakotitalon Kokkolan Yksiöklubissa vain muutamien kilometrin päässä satamasta.

Ennen Kokkolaan tuloa hän ehti töimiä 60-luvulla luotsina myös Lohjalla Ohtakarissa, joka tuoli-kin oli täysin karu ja puuttoa saari Luotsin tehtävään Lindellä "velvoitti" surun perinne, sillä myös hänen isänsä ja isoisänsä toimivat aikanaan luotsina.

Meri ei koskaan ole ollut mikään helppo työkumppani. Leo Lindell mainitsee pitkäaikaisen kumppanuuden ehtä kovimmaksi kokemukseksi jatkosodan aikaisen tapahtuman, jolloin tykkivene Turunmaa 2.5.1943 upposi venäläisten lentokoneiden pommista.

Leo Lindell toimi aluksi laivastoyksikön etäisyysmittaajana ja hänen päikkänsä oli joko masto-

sa tai kannella tykkien välissä. Molemmat paikat olivat täysin avoimia.

— Lentopommi meni kahden ja puolen metrin päästä-savupiipun vierestä laivan sisäosiin, ja räjähdysten seurauksena sain päälleni mustia nokia ja ruutiä. Haavoituksia sirpaleista ja minut vietin kaksipaikkaisella soutuvenellä lähellä olevaan Haapasaaressen, Saaren kättilö antoi ensiavun, ja lievein todella harvinaista, että merimies on tarvinnut kättilön apua, Leo Lindell muistelee.

Turunmaan viidestäkymmenestä miehestä yksi kaatui ja parikymmentä haavoittui.

Laivan mukana meni omaisuus

Laivan painnessa veden alle, noori mies menetti kaiken omaisuutensa, sillä mitään ei saanut mukaan. Kotkan sotasairaalaassa Leo Lindell makasi kymmenen

päivää ja tuskaa helpottivat lääkitämiehen antamat morfiiinipis-
tokset.

— Merimiehen työpuhuma kesti yhden kuukauden ja samana aikaan laiva korjattiin Turussa. Jo loppukesästä purjehdin jälleen Turunmaalla.

Leo Lindell oli mukana Somerin ankrassa viiden vuorokauden meritaistelussa. Koko ajan oli yhteenottoja niin venäläisten moottoritorpedoveneiden kanssa kuin maataistelutehtokseidensä kanssa. Maataistelukoneet ampuivat laivaa tehokkailla konekivääreillään. Laivan omat tykit va-
hingoittuivat sirpaleista, ja miehistö yritti parhaansa mukaan kinnostaa niitä ampumakelpo-
siksi.

Helsingin suurpommituksessa Turunmaa oli Kruunuveneestä lä-
lä ja lentopommit tulivat niin lä-
hellä, että jää rikkoutui ahkosen la-
hettavilla.

— Tehokkaan suomalaisen il-
mantorjunnan ansiosta pommitus ei kuitenkaan päässyt osunut itse kaupunkiin. Turunmaa ei osallistu-
nut kersien torjuntaan, sillä sen tykit eivät tähän soveltuneet, selviää Leo Lindell.

Viim syksynä Yksiöklubin sat-
massa vierailut nykyisen tykki-
venen Turunmaa on taisteluihin osallistuneen laivan sisarus.

Purjelaiassa vaadittiin raakaa voimaa

Leo Lindell sai vuonna 1937 työ-
paikan raumalaisesta Nimrod-
purjelaiasta, jossa ei ollut koneita. Laivan keulamastossa olivat raaka-purjeet sekä iso- ja peräm-
masta normaalit purjeet. Merimie-

ten työhön kuului muun muassa siirtää uusi lasti, kuten jäiset par-
rut, käsin laivaa.

— Satamassa työaika oli kah-
doksen tuntia. Ensimmäinen vuoro alkoi aamuneljältä ja viimeinen keskivälillä. Laivan nopeus oli enin-
tään kymmenen solmua, ja esimer-
kiksi Saksaan purjehdittiin jopa kaksi viikkoa.

Laulun sanat puolesta laivoista ja rautaisista merimiehistä eivät ole tulleita lemmittejä. Työssä vaadittiin raakaa voimaa, muuten matkanteosta ei olisi tullut mitään.

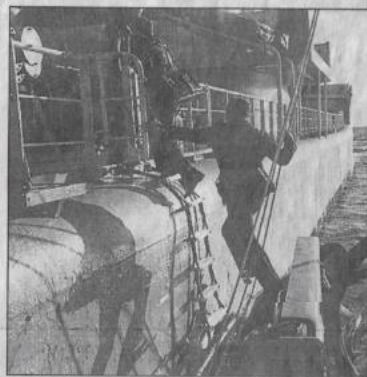
— Tulen noustessa merimie-
het hoitivat purjeet kipeämällä mastoon. Ylimmälle työpäikälle eli raakalle oli hinattava lisäksi onnilla käsivoimilla väijetä pitkin, sillä puolapuita ei ollut.

Laivan lähtessä satamasta kahden merimiehen piti poistaa keulassa oleva vesi käsipumpulla ja koinas oli ruorissa. Pumpaus saattoi kestää jopa kaksi vuoro-
kautta. Käsivoimat vahvistuivat kovassa työssä eikä tahtia hillin-
nyt rätinästä tai pakkasta. Mastossa piti merimiehen pysyä pitkä-
mään itsensä yhden käden varus-
sa.

Atlantin myrskyssä

Merikoulun jälkeen Leo Lindell työskenteli englantilaisen laivan perämiehenä. Alus oli höyrylaiva ja sen eräs matka Länsi-Englan-
tiin New Yorkiin kesti lähes kuukauden.

— Koko ajan oli matalaspinetta ja jäävuoria. Laivan oli kuljettava Azorian ja Bermudan kautta. Koska alus oli tyhjänä, myrskyssä ei voinut kulkea eteenpäin, koska oli

Luotsi työssä.

vaarana, että laiva hajosi. Kovi-
mmissa säässä salamerisen höyrylaivan oli kuljettava viisi mailia tankseppin ja kaksikym-
mentä mailia sivulle, muuta mahdol-
lisuutta ei ollut. Lindell muiste-
lee erästä hankalimmista mat-
koistaan.

Luotsin työ toi kotisatamaan

Maailman meriltä Leo Lindell kotiutui kuitenkin Pohjanmaalle luotsin tehtäviin.

— Luotsin oli itse käsin kiskot-
tava reissarikorien päreet ja koot-
tavan pihlajan ja pajuja korien teko-
tarpeiksi. Myös reissarikövin oli
porattava reilat. Väyhtiä me kunnos-
timme yleensä jalden lähöstä ju-
hannukseen.

Leo Lindell muistelee, että en-
simmäinen matkavero tuli Pohjan-
maalle 1950 luvulla. Tämä helpetti
Tankkarin luotsin työtä.

— Aikaisemmin majakan mie-
histöllä oli yksi valtion omistama
vene, ja luotsilla oma yksityisve-
ne, jota ylläpidettiin osuuspohjal-
la. Vene oli normaalin mallinen pu-
vene. Lisäksi oli erikseen viitve-
ne.

Luotsien satunnaise ulottui
vaihasta Rahjasta Hinnangin ja
Yksiöklubin kautta Pietarsaaren
väylän puolelle. Niinpä luotsi
matkasi aluksen mukana pitkin
aikaa.

Luotsin työ on muuttunut

Leo Lindell toteaa, että elämä on
kondellat häntä hyvin. Vaikka
työtä oli paljon ja se oli usein rank-
kaa, on se tavaltaan kuulunut
asiaan. Työstä on jäänyt jäljelle
mukavat muistat.

— Luotsin työn luonne on muut-
tunut vuosikymmenien aikana.
Ennen Yksiöklubin laitureissa
saatit olla yhtä aikaa jopa kolme-
kymmentä laivaa. Nyt laivoja on
vähän, mutta ne ovat huomatta-
vasti suurempia ja nopeampia
kuin ennen. Luotsin työ on entistä-
kin vastuuhaampaa ja vaatii erit-
tään korkeaa ammattitaitoa.

— Merenkätkö on valttämälöntä,
elämä ei, kertoo tunnuttu sanon-
ta. Leo Lindell tietää, että pienelle
Suomelle merenkätkö on ollut
välttämätöntä ja osaavat miehet
ovat siitä myös täysin vastuun ot-
taneet.

— Luotsin työ on ollut rikkaista ja
vaihtelevaa ja tällaisiin muiste-
lisiin on mahdollista saada vain
hukskeniänsä lehdänsä kaikista
niistä kokemuksista, jolta merestä
on kertynyt ja jotka aikanaan oli-
vat jokapäiväisiä arkielämää, Leo
Lindell toteaa.

Merin kauneus ja voima
ompi luojan antama.
Hälle kiitos olkoon,
elämäni hetkistä.

— Luotsin työ on entistäkin vastuullisempaa ja vaatii erittäin korkeaa ammattitaitoa, toteaa pitkin päivätyön tehnyt luotsi Leo Lindell.

Tina Roudala

Leolle 28.6.1977 Ainolta